

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izven nedelje in praznikov. — Inzerati: do 30 petič 4 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D

Upravitelj: Knaflcova ulica št. 5, priljublje. — Telefon št. 304. Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Nov program SLS

Včerajšnji »Slovenec« je prinesel nekak odgovor na znanca dr. Gosarjeva politična razmotrivanja prejšnjega tedna. V tem odgovoru poizkuša posebnim Triglavski podtakniti dosednji politični borbi SLS nek popolnoma nov smisel. Dočim je dr. Gosar še pravoverno tolmačil, da se bori SLS za separatni slovenski kulturni in politični razvoj, pravi Triglavski, da temu ni tako. SLS baje se bori samo za izpremembe in ureditev našega notranjega življenja v smislu demokratičnih načel, torej ne za plemensko preureditev, marveč za demokratično reformo države. Triglavski naglašaja: »Da se Slovenci danes ne borimo za notranjo preureditev naše države — kot Slovenci, zato ker hočemo biti zase; nego borimo se zato kot državljani, ki v sedanjih strukturah države ne vidimo pogojev in raznoštosti za zdrav in krepak njen razvoj in ker ne maramo države po starokopitnih uzorcih, nego hočemo državo, skopirano na modernih demokratičnih temeljih, ki so edini v stanu skleniti,« v trdno in nerazdružljivo zgradbo. »

Pustimo na strani tisti lažnjivi zasčetek izjave, ki istoveti SLS z vsemi Slovenci! Jasno je, da SLS ni edina stranka Slovencev, in da nima pravice govoriti v imenu vseh Slovencev, ki so po svoji boljši polovici vsektor pri stazi popolnoma obratnih nacijonalnih nazorov, marveč da sme govoriti kvečjemu v imenu svojega programa! Ta program pa je po mnenju bistrega Triglavskega demokratični! Ni plemenski, kaj še slovenski! Je program jugoslovenskega državljanja, ki hoče državo reformirati po najnovejših demokratičnih načelih. Po mnenju tega gospoda zahteva SLS neke nove ustavne svedščine, nov patent demokracije. SLS da odklanja plemenski šovinizem ter razlaga programa SLS v smislu plemenskega separatizma! Slovenci se ne bore kot Slovenci zase, marveč nastopajo kot državljani za demokratično reformo za dobrobit cele države. Dosedanja revizionistična taktika SLS ni bila šovinistično-plemenska in verska, nego samo občedrjavljanska za poglabitev demokratičnih načel dovedanja ustave. Tako nekako bi rad Triglavski potrdil program SLS.

Ali naj v takih izjavah in korekturah dr. Gosarjevega samoslovnostva gledamo preobrat in nezadovoljnost z dosedanjim politikom SLS? Ali pomeni taka kritika znak, da v SLS ni več složnosti in da se opozarja vodstvo te stranke na realnosti v najnovejšem našem notranjepolitiskem razvoju, ki ne dopušča več plemenskih aspiracij, marveč samo še ev. demokratične ustavne reforme? Ali hoče Triglavski v imenu nezadovoljnih krogov nadomestiti propalo ustavnorevizionistično borbo SLS v smislu plemenskega separatizma z novo ustavnorevizionistično politiko »demokratičnih reform« celokupne države? Ali priznava s takimi programatičnimi izpremembami državno in nacijonalno edinstvo? Ali nadomešča klerikalno avtonomijo z demokratično ustavno reformo?

Tak preobrat pomeni temeljit obračun z dosedanjim taktiko in programom SLS. Ne more pa zbrisati s sveta tistega prozornega, plemenskošovinističnega dela klerikalne stranke, ki je zadnji leta razpaljeval strasti separatizma in federalizma.

Skrajno različne »interpretacije« programa SLS po dr. Gosarju in Triglavskem dokazujejo, da ni bil nikdar resen, da je geslo samoslovnostva služilo SLS kot demagoški unicum, ki ga je ob vsaki priliki pripravljena nadomestiti z borbo za »demokratizem«.

Morda pa ima novi program tudi konkretnjšo tendenco? Opozicijska alna fronta je razbita, plemenski separatizem pokopan. Treba torej sestati novo opozicijo, novo fronto in ta naj se zlepi s pomočjo »demokratične ustavne revizije«.

Nadaljevanje dosedanje opozicije s tako »demokratičnorevizionistično« opozicijo pomeni res edini izhod in rešitev SLS pred popolnim razpadom. Vprašanje pa je, ali bodo predstojci

Narodna skupščina

Sestanek dne 28. t. m. — Dnevni red: invalidski zakon, stanovanjski zakon in tiskovni zakon. — Dogodki na Bolgarskem.

— Beograd, 23. aprila. (Izv.) Ministrski svet je danes dopoldne nadaljeval sejo pod predsedstvom ministra Marka Gjurčića. Razpravljal je o invalidskem zakonu. Do 11. dopoldne je bilo sprejetih 63 členov zakona. Invalidski zakon je bil nato v ministrskem svetu v vladni stizilaciji sprejet in odobren. Takoj se predložil narodni skupščini.

Ob 11. dopoldne se je sestel zakonodajni odbor pod predsedstvom Ljube Jovanovića. Vzel je na znanje poročilo svoje sekcije glede stanovanjskega zakona. Podrobna razprava o stanovanjskem zakonu prične jutri ob 9. dopoldne. Tiskovni sekcijski tveg odbora nadaljuje svojo razpravo o tiskovnem zakonu.

Danes dopoldne se je sestel namestnik ministrskega predsednika minister Marko Gjurčić s skupščinskim predsednikom Markom Trifkovićem ter sta razpravljala o pismarnem sestanku narodne skupščine, ki je določen za 28. aprila t. l. ob 9. dopoldne z dnevnim redom: a) volitev parlamentarnega odbora za invalidski zakon, b) tiskovni zakon in c) stanovanjski zakon.

Nj. Vel. kralj Aleksander se je narodni

skupščini brzojavno zahvalil za čestitke povodom velikonočnih praznikov. Po poročilu iz Sarajeva je kralj zapustil Lidže in je nje ga prihod v Beograd pričakovati za jutri dopoldne. Ministrski predsednik Nikola Pašić se še ni povrnil.

V narodni skupščini, ki je nekoliko ožvela, danes dopoldne zelo živahno razpravljajo dogodke na Bolgarskem. V vseh parlamentarnih krogih vzbuja ogorčeno kritiko postopanje bolgarske vlade, ki obtožuje našo vlado, da je bila dejanska podpornica prevratnega gibanja na Bolgarskem. Kritizirajo in komentirajo izjave bolgarskega zunanjega ministra Kalfova in notranj. ministra Ruševa. Naša vlada je odložila storiti v Sofiji pri bolgarski vladi po našem poslanstvu Milanu Rakiću najodločnejšo protestno demarš. Demarš demarše še ni določil.

Prihajajo poročila, da je bil sedanjí revolucionarni pokret zasvojen je 24. novembra lanskega leta na kongresu komiterne na Dunaju. Za revolucijo so bili določeni egrojni zneski. Danes je prisel na Bolgarsko Karel Slaný, kurir sovjetskega dunajskega poslanstva. Izročil je denar K. Jankovu.

Stališče naše vlade proti bolgarskim klevetam

Koraki naše vlade proti Sofiji! — Novi upori in justifikacije na Bolgarskem.

— Beograd, 23. aprila. Na včerajšnji, pod predsedstvom ministra Marka Gjurčića se vršči seji ministrskega sveta je zunanji minister prečital avtentična poročila o položaju na Bolgarskem in obenem vse izjave, ki jih daje uradna Bolgarska, skušajoča inozemstvo prepričati o sodelovanju Jugoslavije pri sedanjih prevratnih dogodkih. Ministrski svet snoči se ni sklepal o načinu, kako naj vlada najodločnejše zavrne bolgarske klevete in neosnovane obtožbe. Možeče vlada odpošlje v kratkem bolgarski vladi zelo obširno protestno noto kot odgovor na bolgarska sumničenja. V tem oziru pričakuje navodil ministrskega predsednika. O nadaljnjih ukrepih proti Bolgarski razpravlja danes ministrski svet. V splošnem se vlada sedaj omejuje samo na dementije vseh ten-

dencioznih, potom bolgarske brzojavne agenture v inozemstvu razširjenih vesti, ki so naperjene proti ugledu naše kraljevine. Značilno je dejstvo, da se dnevno člani diplomatnega zbora intenzivno zanimajo za Bolgarsko in skušajo z znanjem ministrstva poizvedeti za stališče naše kraljevine, ki je v vsakem oziru lojalno in korektno.

Vesti iz Sofije javljajo nove upore in spopade. V Silvanu, Jampolu in Novi Zagori so se uprli kmetje proti narodni milici, ki je hotela odvesti v zapore ugledne kmete. Več kmetov je bilo aretiranih. V Varni so našli skladišče eksplozivnih snovi.

Včeraj 22. t. m. sta bila v Sofiji ustrejena bivši vojni minister v Stambolskega kabinetu Muraviev in bivši policijski šef v Sofiji Prutkin.

Angleži o odnošajih med Jugoslavijo in Bolgarsko

Angleška parlamentarna komisija dela vlado Cankova odgovorno za vse zločine. — Vojaška strahovlada na Bolgarskem. — Napetost med Jugoslavijo in Bolgarsko.

— Beograd, 23. aprila. (Izv.) Tričlenska angleška parlamentarna komisija, ki je bila odpotovala v Sofijo po naročilu londonske poslanske zbornice, da na licu mesta prouči položaj Bolgarske in vladni režim Cankova, je včeraj jutraj prispela iz Caribroda v Beograd ter nadaljevala svojo pot z orijentekspresom proti Parizu, odtamo Londonu. Angleško komisijo je spremljalo več število zastopnikov jugoslovenskega in inozemskega tiska. Člani komisije so izjavili:

Na Bolgarsko smo odšli po sklepu poslanske zbornice, da naj posebna parlamentarna anketa dobi natančne informacije o stališču vlade g. Cankova proti delavskemu gibanju in glede političnih ubojcev, ki se dnevno na Bolgarskem zabode dve leti. Proučili smo imeli na primer poljoč v Beregitsyah pri Lomu, umor Mihajla Dadina, kmeta iz Smokova, krvorodeltje v Sofiji, Samokovu in Tatar Pasardžiku. Uprav, ko smo dospeli v Sofijo, so obrnili našo pozornost na sebe najnovejši dogodki v Sofiji, eksplozija v katedrali, tako da nismo mogli povsem podrobno izvesti poverljive naloge.

Člani angleške parlamentarne komisije so nadalje informirali zastopnike tiska o klevetah bolgarske vlade, ki obtožuje jugoslovensko vlado, da je 575 zemljoradniških emigrantov podpirala v odporu proti sedanjí bolgarski vladi. Glede vseh obtožb in klevet odteljne Bolgarske proti svoji sosedli so se Angleži izrazili:

Naše osebno prepričanje, ki smo ga dobili po mnogostranstem in skrbnem razmotrivanju, je, da je nekruveni zločin preteklega tedna direktn rezultat me-

godki pripravili in omogočili tudi tako opozicijsko fronto?

Za danes zadostuje odgovovitev, da neki krogi SLS niso zadovoljni več z njenim »samoslovenskim programom«, marveč da hočejo interpretirati njen program kot borbo unitarističnih državljanov za demokracijo! Po mnenju Triglavskega je biti Slovenec toliko, kakor biti državljani, ki se bori za demokracijo! Škoda, da je šele danes prišel do tega spoznanja!

ITALIJANSKO-JUGOSLOVENSKA POGAJANJA V FIRENCI.

— Beograd, 23. aprila. (Izv.) Poč preč sedstvom zunanjega ministra dr. Ninčića je bila včeraj dopoldne in popoldne konferenca z Italijo v Firenci. Te konferenci so prisostvovali strokovnjaki za reško vprašanje: univ. prof. dr. Silović, odvetnik dr. Figatner, pristaniški kapitan Celligoy, upravnik carinarnice na Sušaku Delović, zastopnik naše carinsek oblasti na Reki Volarić, univ. prof. dr. Stražnicki, načelnik ministrstva Kukić in Pančić. Konferenca je razpravljala o zadnjih navodilih, ki se izročijo naši delegaciji za končne rešitev vseh še spornih vprašanj med Italijo in Jugoslavijo. Gre v prvi vrsti za vprašanje carinske režima in pristaniškega bazena Thon de Revel.

Načelnik naše delegacije pooblaščen minister dr. Otokar R y b a r je o teh vprašanjih včeraj konferiral tudi z ministrom za šume in rude g. dr. G. Zerjavom, ki je prispele včeraj dopoldne iz Ljubljane v Beograd.

Gospodarska obnova Avstrije.

Odprava uvoznih in izvoznih carinskih omejitev.

— Dunaj, 23. aprila. (Izv.) Iz Ženeve javljajo: Gospodarska komisija prične v smislu sklepov Društva narodov razpravo o gospodarski obnovi Srednje Evrope. Razprava prične dne 26. maja. Gospodarska komisija Društva narodov je povabila Avstrijo, Jugoslavijo in Madžarsko, da določijo svoje delegate. Na oficijelnem dnevnem redu seji gospodarske komisije je točka: Odprava vseh uvoznih in izvoznih carinskih omejitev. Razprava ima za cilj, da izvede gospodarsko obnovo Avstrije, ki je potrebna z ozirom na finančno sanacijo avstrijske republike. Povodom te razprave se v Ženevi razvije gotovo živahna polemika med nasledstvenimi državami o odpravi carinskih omejitev. Kakor znano, je Avstrija na tajo (?) inicijativa pričela z akcijo, ki naj bi Avstriji garantirala gotov gospodarski razmah in — vpliv v nasledstvenih državah. (To so pobožne želje dunajske gospode, ki pa se ne bodo izpolnile! Dunaj bi rad imel polne lonce, kakor pred vojno, polnili pa bi jih naj zopet Slovani! Toda iz te moke ne bo kruha! — Uredn.)

PREISKAVA PROTI RADIČU IN VODSTVU HRSS.

— Zagreb, 23. aprila. (Izv.) V zadevi novih dokumentov, ki jih je izročila vojaška oblast državnemu pravdnstvu glede nagovarjanja vojaških novincev in vojakov k begu od strani Radića in vodstva HRSS, so znane danes nekatere podrobnosti. Visokošolec Petar Pehar je moral odslužiti vojaško leto pri oddelku konjeničske polke v Zagrebu. Dr. Maček in dr. Krnjević sta ga pregovorila k dezertaciji, naglašujoč, da naj beži v inozemstvo in da se potem lahko vrne v domovino, ko dobi HRSS pri volitvah večino za narodno skupščino. Pehar je to storil in je končno prišel v Gradec, kjer še dandanes biva in od koder je te dni pisal pismo nekemu svojemu tovarišu iz vojske, v katerem navaja, kako sta ga dr. Maček in dr. Krnjević pregovorila k begu. — Preiskovalni sodnik je predložil nov dokazilni material proti vodstvu HRSS bankemu stolu, ki ima končno te dni sklepati o določitvi preiskovalnega zapora, odnosno njega ukinitve. Kakor znano, je sodni stol zavrnil ponovno odreditev preiskovalnega zapora se članom HRSS. Državni pravdnik se je pritožil na bankski stol kot zadnje inštanco.

MALA ANTANTA IN KOMUNISTIČNA CENTRALA NA DUNAJU.

— London, 22. aprila. »Daily Chronicle« konstatira, da je na Dunaju glavna komunistična centrala kot denarna družina Mokske, toda v Varni podružnica za orožje in eksplozivne snovi. Mala antanta namerava na skorajšnjem sestanku v Bukarešti razpravljati tudi o komunistični propagandi v državah Male antante zlasti, kakor naj bi se zajezila iz dunajske centrale izvirajoča agitacija v državah Male antante.

»Daily Chronicle« pozivlja nato Veliko antanto, da v tem vprašanju nastopa skupno z Malo antanto. Ne sme se dovoliti, da postane kulturno središče, kot je Dunaj, središče za komunistično agitacijo. Dunajska policija je o vsem dobro pooblašena, toda nima odločnosti, da nastopi proti komunistom, ker se boji zamere pri sovjetski vladi v Moskvi.

PLAZ ZASUL VLAK.

— Moskva, 22. aprila. V bajkalskih gorah blizu Irkutska je plaz zasul potniški vlak. Sedem potnikov je ubitih, 30 pa težko ranjenih.

FERDINAND KOBURSKI POZVAN NA BOLGARSKI?

— Beograd, 23. aprila. (Izv.) Iz Sofije prihaja kratko informativno poročilo: Iz zanesljivih krogov se doznavja, da je car Boris poslal svojega adjutanta, ki simpatizira z nacijonalno-liberalno stranko, katere glavni organ je »Nezavisnost«, v Nemčijo, da pozove bivšega kralja Ferdinanda na povratek v Sofijo.

BOLGARSKI FORMALNI DEMENTI.

— Dunaj, 23. aprila. (Izv.) Bolgarsko poslanstvo je pooblašeno, da formalno dementira vesti o konfliktu, ki naj bi bil izbruhnil med kraljem Borisom in generalom Lazarovim. Poslanstvo je tudi pooblašeno, da zavrniti vesti o mnogostevnih usmrta vah zemljoradnikov in komunistov.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

Lesnitr. Trami monte od 8-8-21-27 fco meja blago 390; hrastovi frizi od 4-9 m od 25-60 cm l. in II. vrsta fco. meja denar 1400; smrekovi cv. jelovi hlodi od 25 cm deb. naprej fco. nakladna post. denar 250; late 24-24. dož. 2, 2½, 3, 3½, 4 m media 3 m fco. nakladna postaja, 3 vag., denar 275, blago 275, zaključ. 275; bukovo ožje fco. Podbrdo, 1 vag., denar 114, blago 144, zaključ. 114.

Žitni trg.

Pšenica Rosnft par. Ljubljana: blago 475; pšenica avstralska, fco. Postojna 215; blago 400; pšenica Hard Winter št. 2 par. Ljubljana 485; otrobi pšenični, deb. par. Ljubljana: 225; otrobi pšenični, drobni, late vršce, par. Ljubljana 195; oves makedonski orig. par. Ljubljana: 380; koruza zobata fco. sremska post.: 185; koruza medij. par. Ljubljana: 286; koruza zobata fco. Ljubljana 220.

2½% drz. renta za vojno škodo denar 160½, blago 162½, zaklj. 161½; 7% invest. pos. iz leta 1921, denar 61, blago 62½; Celjska posojilnica dd. denar 210, blago 212½; Ljubljanska kreditna banka denar 217; Mersantna banka denar 112, blago 127; Prva hrvatska štedionica blago 825; Kreditni zavod denar 190, blago 200; Stojne tovarne in livarne blago 135; Trboveljska premožkopna družba denar 380; Zdrunen papirnice denar 100; Stavbanja dr. denar 265, blago 280.

Zagrebska borza.

Dne 23. maja. Sprejeto ob 16.

Devize: Curih 12.01-12.11, Praga 188.6 —186.65, Pariz 323.50-328.50, London 297.50-300.50, Trst 254-257, Berlin 14.7-14.89, Dunaj 0.0668-0.0688. — Valute: lira 252.50-255.50.

EPRKTI:

7% invest. posoj. 1921 61-62, 2½% drz. rente za ratnu štetu 161-162, Ljubljanska kreditna 231-235, Centralna banka 15-16, Hrv. eskomptna banka 105-106, Kreditna banka, Zgb, 106-107, Hipotekarna banka 59-59.50, Jugobanka 97-98, Praštedionica 800-805, Slavenska banka 62, Eksploatacija 42-45, Drava d. d. Osijek 195, Sečerana, Osijek 600-615, Isis d. d. 51, Nihag 52-53, Gutman 380-410, Slav veks 150, Slavonija 34-55, Trboveljska 385, Union, paronlin 520-570.

Inozemske borze.

— Curih, 23. aprila. Borza. Beograd 8.38, Pariz 26.80, London 24.775, Newyork 516.60, Milan 21.17, Praga 15.325.

— Trst, 23. aprila. Borza, Beograd 116.90-39.25, Pariz 126.25-126.50, London 39.20-117.10, Newyork 24.38-24.40, Curih 471-473, Praga 72-72.50, Dunaj 0.0342-0.0344

